

Теоретичні основи формування навчально-дослідницьких умінь школярів в процесі вивчення хімії

Ткач О.В. Аспірант

Полтавський Національний Педагогічний Університет ім. В.Г.Короленка

Реалізація завдань освіти ХХІ століття вимагає нових підходів, що базуються на зверненні до особистості учня з її потребами та інтересами, в основу яких покладено сприйняття навчального процесу як вільного зростання та розвитку цієї особистості.

Активне впровадження в навчально – виховний процес дослідницько – пошукової діяльності дає значні можливості для творчого розвитку учнів та підняття освітнього рівня. Сучасна школа вимагає творчого підходу до викладання шкільного курсу хімії, що створило б якісні передумови для підвищення зацікавленості учнів матеріалом. Це той шкільний курс, у якому існують реальні можливості залучити учнів до дослідницької роботи, розвинути їх творчі здібності.

„Дуже важливо, щоб мислення учнів ґрунтувалось на дослідженні, пошуках...” В.О.Сухомлинський

Тривалі спостереження, експеримент, самостійні навчальні дослідження можуть і повинні стати невід'ємною частиною викладання предмету . Однак дослідницькою роботою учні повинні займатися не тільки на уроках, але і в позаурочний час.

„Дитина від своєї природи-допитливий дослідник, відкривач світу...Слід дитину спонукати до самостійної пізнавальної діяльності, формуючи з малих літ допитливість, прагнення до навчання, яке має бути радісною працею.” В.О.Сухомлинський

Мета застосування дослідницької технології в навчанні – набуття учнями досвіду дослідницької роботи в пізнавальній діяльності; об'єднати розвиток їх інтелектуальних здібностей, дослідницьких умінь і творчого потенціалу й на цій основі формувати активну, компонентну, творчу особистість.[1]

Для досягнення цієї мети потрібно сформувати стійкий інтерес учнів до пізнання світу і дослідницької діяльності, забезпечити високий рівень їх дослідницьких умінь і навичок, знання дослідницьких процедур і методик, розуміння ціннісної ролі досліджень в удосконаленні знань людства.[2]

Застосовуючи дослідницькі технології, можна вирішити низку спеціальних педагогічних завдань:

- використати дослідницькі методи у вивченні учнями предметів шкільної програми;
- застосувати дослідження під час ознайомлення школярів окремими явищами, процесами, фактами;
- допомогти учням у засвоєнні комплексу дослідницьких заходів, формувати їхні дослідницькі уміння та навичок;
- прищеплювати учням інтерес до навчальних і наукових досліджень;
- формувати в школярів розуміння того, що їхнє навчання наближається до наукового пізнання;
- розвивати дослідницьку складову у світогляді учнів;
- Формувати в школярів уявлення про дослідницьку стратегію в пізнавальній діяльності;
- Збагачувати творчі спроможності учнів на основі формування їхнього дослідницького досвіду;
- вивчати та аналізувати індивідуальні особливості формування дослідницького досвіду учнів, його впливів на їх інтелектуальний розвиток і виховання;

Швидкий розвиток хімічної науки, безперервне вдосконалення хімічної апаратури, ускладнення методів наукового дослідження – все це ставить перед учителями задачу постійного вдосконалення навчального процесу.

Учбовий заклад має готувати учня, який мислить творчо, володіє фундаментальною, теоретичною підготовкою, навичками самостійної роботи в колективі, здатністю обробляти і пояснювати результати своїх досліджень.

В відповідності з новими потребами до змісту навчання сьогоденного учня виростає роль лабораторно-практичних робіт в процесі навчання. Сучасний учень неможливий без теоретичної підготовки, але експеримент є поживним середовищем для теоретичних знань. Без спостереження і практичного вивчення процесів перебіжності хімічних реакцій і їх закономірностей не можна міцно засвоїти теоретичні знання. [3]

Впровадження на лабораторних заняттях методу групового Експерименту дозволяє самим найкращим чином поєднувати колективні форми навчальної діяльності з індивідуальними, розвивати творчі здібності і навички самоосвітнього наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації.

Таким чином, навчально-дослідницька робота при виконанні лабораторних, практичних робіт на уроках хімії дуже ефективно формує самоосвітню компетенцію учнів.

«Список використаних джерел»

1. Аналітико–прогностичний супровід формування самоосвітньої компетенції учнів. Методичний посібник для педагогічних та керівних кадрів/ Укл. Л.Г.Чернікова, Н.В.Бухлова – Донецьк, облППО-2002-С.45
2. Н.Бухлова „Як навчити учня вчитися”. Київ. „Шкільний світ”, 2007 рік
3. Л. Йосипенко Хімічний експеримент: формування в учнів системного аналітичного мислення // Хімія. – 2010. – № 9 /621/.– С.11-22.

